

KAPSADIĞI KİŞİLER VE SUÇLAR AÇISINDAN 2547 SAYILI KANUN'DA YER ALAN CEZA SORUŞTURMASI USULÜ

Doç. Dr. Sezin ÖZTOPRAK*

Öz

2547 sayılı Kanun'da yer alan ceza soruşturması usulü ile ilgili tartışılan birçok husus bulunmaktadır. Bunların başında, söz konusu usulün kanunda ayrıntılı olarak düzenlenmemiş olması yer almaktadır. Bir diğer önemli husus ise, 4483 sayılı Kanun ile getirilen yeniliklerin 2547 sayılı Kanun'a yansıtılmamış olmasıdır. Bunca eksik düzenleme içeren ve cumhuriyet savcısı tarafından yapılacak olan soruşturma sürecini tamamen idareye bırakmış olan bu usulde, uygulamada birçok hatalı karar verilmektedir. Bu sorunların her biri ayrı çalışmaların konusunu oluşturmaktadır. Bu çalışmada ise, sadece kapsadığı kişiler ve suçlar açısından 2547 sayılı Kanun'da yer alan ceza soruşturması incelenecektir. Söz konusu ceza soruşturması usulü, kapsadığı kişiler, özellikle devlet ve vakıf üniversitelerinde görevli öğretim elemanları açısından, anayasal eşitlik ilkesine aykırı bir durum ortaya çıkarmıştır. Yine, bu usul kapsadığı suçların genişliği açısından hukuk devleti ilkesine zarar verebilecek niteliktedir. Bu çalışmada, bu sorunlar doktrinde yer alan görüşler ve içtihat çerçevesinde ele alınacaktır.

* Doç. Dr. Selçuk Üniversitesi, Kamu Hukuk Bölümü, İdare Hukuku Ana Bilim Dalı, Rize, Türkiye | Assoc. Prof., Selçuk University, Faculty of Law, Department of Public Law, Administrative Law Department, Konya, Türkiye.

✉ avsezin@hotmail.com • ORCID 0000-0002-9460-9583.

✂ **Atıf Şekli** | Cite As: ÖZTOPRAK, Sezin: "Kapsadığı Kişiler Ve Suçlar Açısından 2547 Sayılı Kanun'da Yer Alan Ceza Soruşturması Usulü" SÜHFD, C. 32, S. 3, 2024, s. 1371-1403.

✂ **İntihal** | Plagiarism: Bu makale intihal programında taranmış ve en az iki hakem incelemesinden geçmiştir. | This article has been scanned via a plagiarism software and reviewed by at least two referees.

✂ Bu eser Creative Commons Atıf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır. | This work is licensed under Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

Anahtar Kelimeler

- Üniversite • Ceza soruşturması • Görev suçu • Kamu görevlisi • Öğretim elemanı

CRIMINAL PROCEEDINGS PROCEDURE PARTAKING IN THE LAW NUMBERED 2547 IN TERMS OF THE PEOPLE AND OFFENCES WHICH IT HAS INVOLVED

Abstract

There are a lot of matters at issue about the the criminal proceedings partaking in the Law numbered 2547. Foremost among them, it has been taken place that the procedure in question has not been regulated in detail in the law. Another important matter is that the innovations introduced by the Law numbered 4483 has not been reflected in the Law numbered 2547. In this procedure, which contains so much incomplete arrangements and has left the criminal proceedings which normally can be carried out by the public prosecutor to the administration completely, there are a lot of misjudgments in practice. Each of these problems constitutes the topics of separate studies. Meanwhile, in this study, criminal proceedings procedure partaking in the law numbered 2547 only in terms of the people and offences which it has involved will be examined. The criminal proceedings in question has created a situation which has been contrary to the constitutional principle of equality in terms of the people -especially instructors working at state and foundation universities it has involved. Once more, this procedure has been such as to doing harm to the principle of the rule of law in terms of the breadth of the crimes it has been involved. In this study, the problems which has been explained will be discussed within the scope of the opinions in the doctrine and case law.

Keywords

- University • Criminal proceedings • Duty offence • Public official • Instructor

GİRİŞ

1982 Anayasası, 129. maddesinin son fıkrasında, memurların ve diğer kamu görevlilerinin işlemiş oldukları iddia edilen suçlarla ilgili olarak haklarında ceza kovuşturması açılmasının kanunun gösterdiği idari merciin iznine bağlı olduğu kuralını getirmiştir. Bununla birlikte, bu kural 1982 Anayasası ile anayasal hale gelmeden önce de, memurların ceza soruşturması usulü gerek Osmanlı İmparatorluğu, gerek Tür-

kiye Cumhuriyeti'nde farklı esaslara tabi tutulmuştur. Bu farklı uygulamayı eleştiren ve destekleyen çok sayıda görüş ileri sürülmüştür ve günümüzde de bu durum devam etmektedir.

Bununla birlikte, günümüzde memurların ve diğer kamu görevlilerinin yargılanması ile ilgili genel nitelikli kanun olan 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun, hem Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat'a yöneltilen eleştirilerin, hem de Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin bu hususta Türkiye aleyhine vermiş olduğu kararların etkisiyle, ceza soruşturmasının tamamen idare tarafından yapıldığı soruşturma sistemini terk ederek, izin sistemini kabul etmiş ve sadece görev dolayısıyla işlenen suçları kapsamına alarak, görev sırasında işlenen suçları kapsam dışı bırakmıştır. 4483 sayılı Kanun, 2. maddesinde ise, görevleri ve sıfatları sebebiyle özel soruşturma ve kovuşturma usulüne tabi olanlara ilişkin kanun hükümlerinin saklı olduğunu belirtmiştir. Bu çalışmanın konusunu oluşturan, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu da söz konusu özel soruşturma usullerini içeren kanun hükümlerinden biridir.

2547 sayılı Kanun, 53/c maddesinde, yükseköğretim personeli hakkında yürütülecek ceza soruşturma usulünü düzenlemiştir. Bununla birlikte, söz konusu düzenleme; gerek kanun sistematığı, gerek yeniliklerin bu kanuna yeterince aktarılamamış olması, gerek 2547 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği 1982 yılından günümüze sayıları gittikçe artan vakıf üniversitelerinin durumuna ilişkin çözümlerin getirilmemiş olması, yine 1982 yılından günümüze değişen idari personel rejiminin kanuna yansıtılmamış olması gibi sebeplerle; oldukça eksik bir düzenlemedir. Bu eksiklik salt bir eksiklik olmasının çok ötesinde, bir yandan akademik ya da idari personelin kendi aralarında ve diğer kamu görevlileri ile aralarında eşitlik ilkesine aykırılık oluşturmakta, diğer yandan ise bu kadar önemli bir soruşturma aşamasının idare tarafından yapılırken, hakkaniyete aykırı birçok durumun ortaya çıkmasına neden olmaktadır.

Bu hususlar hakkında doktrinde çok sayıda çalışma yapılmış olmasına rağmen, 2016 ve 2020 yıllarında 2547 sayılı Kanun'da yapılan değişiklikler, söz konusu eleştirilerde yer alan hususları kapsamamıştır. Danıştay da bu husustaki eleştirileri ortadan kaldıracak içtihadî çözümler sunmamıştır. Tüm bu sebepler, çalışma konusunun bu yönde seçilmesinin temel nedenidir.

Bu sebeplerle yapılmak istenen çalışma iki bölümden oluşmakta olup, ilk bölümde genel olarak 2547 sayılı Kanun'da yer alan ceza soruşturması usulüne ve bu usulle ilgili sorunlara değinilecektir. İkinci bölümde ise, söz konusu usulün kişi ve suç bakımından kapsamı incelenecektir. Zira, bu usulün kişi bakımından kapsamı devlet üniversiteleri ile vakıf üniversiteleri arasında çok büyük bir eşitsizliğe neden olmakta; suç bakımından kapsamı ise oldukça geniş tutulmuş olduğundan, idarenin hakkaniyete aykırı uygulamalarına yol açma potansiyeline sahip bulunmaktadır. Yine belirtmek gerekir ki, kamu görevlileri hakkında ayrı bir ceza soruşturma usulünün gerekliliğine ilişkin tartışmalara sadece çalışmanın dipnotlarında değinilecektir. Zira, çalışmanın amacı, öncelikle var olan sistemdeki oldukça önemli eksiklikleri vurgulamaktır.

Böylelikle tamamlanacak olan çalışmada, 2547 sayılı Kanun'da yer alan ceza soruşturması usulündeki eksikliklere ve özellikle kapsam açısından oluşan adaletsiz duruma bir kez daha ışık tutulması amaçlanmakta ve bu konuda kanunda ya da içtihadta değişiklik yapılması umulmaktadır.

I. GENEL OLARAK 2547 SAYILI KANUN'DA YER ALAN CEZA SORUŞTURMASI USULÜ VE BU USULLE İLGİLİ SORUNLAR

Türkiye'de, memurların ve diğer kamu görevlilerinin işledikleri iddia edilen suçlarla ilgili ceza kovuşturması yapılmasının idarenin iznini gerektirmesine ilişkin usulün¹ bir anayasa

¹ Bu sistemin gerekli olup olmadığı hususunda doktrinde çok sayıda görüş ileri sürülmüştür. Bu görüşler incelendiğinde, aslında hepsinin belli ölçüde haklılık payı içermekte olduğu söylenebilir. Örneğin; Mumcu eski tarihli çalışmasında, *"İlk soruşturmanın İdarî makamlar tarafından yapılmasının büyük sakıncası da, İdarenin istediği memuru koruyup, suistimalleri ve suçları kapatabilmesidir. Türkiye gibi, devlet bürokrasisinin siyasal iktidar emrinde teminatsız olduğu bir ülkede, suç ve suçluların idare makamları tarafından korunması endişesi, sanırız ki son derece ciddidir. Bağımsız Yargının temel nedeni, yargılamanın her türlü dış etkilerden uzak yapılması ihtiyacıdır. Memurları bu ihtiyacın koşulları dışında düşünmek için hiçbir hukuksal ve siyasal neden yoktur"* demek suretiyle, memurların ceza yargılamanın farklı bir usule tabi tutulmasının hiçbir haklı nedeni olmayacağını altını çizmiştir; **MUMCU**, Uğur, "Türk Hukukunda Memurların Yargılanması", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 28, S. 1, 1971, s. 182. Günday'a göre ise, memurların, kendilerine karşı kötü niyetli insanlar tarafından açılacak davalardan korunması için ceza kanunlarında memuru koruyan hükümler bulunması gerekmektedir; **GÜNDAY**, Metin, İdare Hukuku, Güncellenmiş ve Gözden Geçirilmiş 10. Baskı, İmaj Yayınevi, Ankara 2011, s. 619. Yayla'ya göre, memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görevleri sebebiyle işledikleri suçlar sebebiyle yargılanmaları söz konusu olduğunda, kamu hizmetlerinin sürekliliğinin ve düzenliliğinin aksamaması için, kamu görevlileri ve böylece *"kamu hizmeti ve görevinin güven duygusu"* korunur; **YAYLA**, Yıldızhan, İdare Hukuku, Beta Basım Yayın Dağıtım, 1. Baskı, İstanbul 2009, s. 313, dipnot 681. Benzer yönde ve kamu görevlilerinin özel yargılama usulüne tabi olmasının diğer haklı nedenleri olarak gösterilen nedenler hakkında bkz. **ÇAĞLAYAN**, Ramazan, "Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanmasına İlişkin 4483 Sayılı Kanunun Hakkında Bir Değerlendirme", Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi, C. VII, S. 1-2, 2003, s. 108-109; **YILDIRIM**, Ramazan/**ÇINARLI**, Serkan, Türk İdare Hukuku Dersleri, Cilt 1, Adalet Yayınevi, Ankara 2021, s. 367-368. Yıldırım/Çınarlı, kamu görevlilerinin özel yargılama usulüne tabi tutulmasının bazı haklı yönleri bulunsa da, uygulamada özel yargılama usulünün, çoğunlukla *"adâletin gerçekleşmesini"* geciktirdiği, bazı zamanlarda ise engellediği; hatta makul sürede yargılanma hakkının ihlali sebebiyle, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından Türkiye'nin çok kez tazminata mahkûm edildiği; ayrıca bu özel usulün *"kayırlı kamu görevlileri için bir zırh"*, *"kayırlı olmayan kamu görevlileri açısından da bir sindirme aracı işlevi"* görmekte olduğu ve bu uygulamanın çoğunlukla hukuk fakültesi mezunu olmayan kişiler eliyle yürütülmesi sebebiyle ortaya çıkan sonucun çoğunlukla hatalı ya da eksik olduğu; haklılıkla belirtilerek, özel yargılama usulünün olumsuz yönlerinin de altı çizilmiştir; **YILDIRIM/ÇINARLI**, s. 368. Özel yargılama usulü öngörülmesinin kuvvetler ayrılığı ilkesine ve eşitlik ilkesine aykırı olduğu yönündeki görüşler hakkında bkz. **GÖZÜBÜYÜK**, A. Şeref/**TAN**, Turgut, İdare Hukuku Cilt I Genel Esaslar, Güncelleştirilmiş 9. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara 2013, s. 894. Benzer yönde eleştiriler için bkz. **ÇAĞLAYAN**, s. 110-111.

kuralı² haline gelmesi, ilk kez³ 1982 Anayasası ile söz konusu olmuşsa da aslında bu anayasal değişiklikten önce de gerek Osmanlı İmparatorluğu döneminde, gerek Türkiye Cumhuriyeti döneminde memurların ve kamu görevlilerinin ceza yargılamasında bazı özel hükümler öngörülmüştür⁴. Örneğin, 1872 tarihli Nizamname, yargılamanın idare tarafından yapıldığı yargılama sistemini; 1914 tarihli Memurun Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat (MMHKM) idarenin hazırlık soruşturmasını yapıp son soruşturmanın açılıp açılmaması kararını verdiği soruşturma sistemini; günümüzde yürürlükte bulunan 4483 sayılı Kanun⁵ ise hazırlık soruşturmasının yapılabilmesi için idarenin izninin alınması gereken izin sistemini benimsemiştir⁶.

4483 sayılı Kanun hem memurlar hem de diğer kamu görevlileri açısından ceza soruşturmasında izin sistemini benimsemiş olan genel nitelikli kanundur⁷. Söz konusu kanun, 2. maddesinde “Görevleri ve sıfatları sebebiyle özel soruşturma ve kovuşturma usullerine tabi olanlara ilişkin kanun hükümleri”nin saklı olduğunu belirtmektedir. 2547 sayılı Kanun⁸ da, söz konusu özel soruşturma usulünü içeren kanun hükümlerinden

² 1982 Anayasası-md. 129/son: “Memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında işledikleri iddia edilen suçlardan ötürü ceza kovuşturması açılması, kanunla belirlenen istisnalar dışında, kanunun gösterdiği idarî merciin iznine bağlıdır”.

³ **TOSUN**, Öztekin, “Memurların Suçlarında Özel Muhakeme Usulleri II”, Yargıtay Dergisi, C. 10, S. 1-2, 1984, s. 19.

⁴ Bu hususta ayrıntılı bilgi için bkz. **MUMCU**, s. 140 vd.; **GÜNDAY**, s. 620-621; **YAYLA**, s. 313; **BOZ**, Selman Sacit, Memur Yargılamasında İzin ve İtiraz Süreci, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2014, s. 25.

⁵ 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun, RGT. 04.12.1999, RGS. 23896,

⁶ **LİVANELİOĞLU**, Ömer Asım, “Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun Eleştirisi”, Ankara Barosu Dergisi, S. 2, Y. 57, 2000, s. 34’ten aktaran: **AVCI**, Mustafa, “Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun Üzerine Bir İnceleme”, Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XI, S. 3-4, 2007, s. 274. Bu hususta ayrıntılı bilgi için bkz. **BOZ**, s. 26-29.

⁷ “...genel nitelikte olan 4483 sayılı Kanun karşısında ...”; D.1.D, 06.07.2005, E.2005/507, K.2005/906 (Hukuktürk, Erişim Tarihi: 05.06.2024).

⁸ Yükseköğretim Kanunu, RGT. 06.11.1981, RGS. 17506.

birini içermektedir ki bu hüküm 4483 sayılı Kanun'un yürürlüğe girme tarihi olan 1999'dan önce 1982 yılında 2547 sayılı Kanun'da 2653 sayılı Kanun ile yapılan değişiklikle eklenmiş olan 53. maddenin c fıkrası hükmüdür. Yine, 2547 sayılı Kanun-md. 53/c-8'de, 2547 sayılı Kanun'da hüküm bulunmayan hallerde 4483 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanacağı açıkça belirtilmiştir. Görüldüğü gibi, 4483 sayılı Kanun 2547 sayılı Kanun'da yer alan ceza soruşturması hükmünden 17 yıl sonra yürürlüğe girmiş ve 2547 sayılı Kanun 4483 sayılı Kanun'a hüküm bulunmayan haller için atf yapmıştır⁹. Buna rağmen, 2547 sayılı Kanun'a, 4483 sayılı Kanun'da yapılan değişiklikler yansıtılmamıştır.

Öncelikle, 2547 sayılı Kanun, soruşturma sistemini benimsemeye devam etmektedir ve çalışmanın diğer bölümünde açıklanacağı üzere, 2547 sayılı Kanun'da, MMHKM'de eleştirilip¹⁰, 4483 sayılı Kanun'da daraltılmış olan görev suçuna¹¹ ilişkin düzenleme açısından da değişiklik yapılmamıştır¹². Oysa, doktrinde de belirtilmiş olduğu gibi, MMHKM'nin kaldırılmasında, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin

⁹ Gerçi, 4483 sayılı Kanun'a doğrudan yapılmış olan bu atf 7243 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (RGT. 17.04.2020, RGS. 31102) ile yakın bir tarihte yapılmış ve bundan önce MMHKM'ye atf yapılmış olsa da; 4483 sayılı Kanun-md. 16'da, kanunlarda MMHKM'nin uygulanacağı belirtilen hallerde 4483 sayılı Kanun'un uygulanacağı açıkça belirtilmiştir.

¹⁰ MMHKM'nin lehinde ve aleyhinde görüşler hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. **EREN**, Abdurrahman, ""Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat" İle Onu Yürürlükten Kaldıran "Memurlar Ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun"un Karşılaştırılması", Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, C. 55, S. 3, 2000, s. 57-59. 4483 sayılı Kanun'un MMHKM'den ayrılan yönleri hakkında ayrıca bkz. **GÜNDAĞ**, s. 625.

¹¹ **UZ**, Abdullah, "Kamu Görevlilerinin Ceza Kovuşturmasına Tabi Tutulabilmesi İçin Yetkili İdari Mercî Tarafından Verilebilecek Kararların Hukuki Niteliği ve Denetimi Üzerine", İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.m 2, S. 2, 2011, s. 159-160.

¹² **ASLAN**, Zehreddin/**ALTINDAĞ**, Halil, Memurların Disiplin ve Ceza Soruşturması 2547 sayılı Kanun Kapsamında Çalışanların Disiplin ve Ceza Soruşturması Dahil, Güncellenmiş 5. Baskı, Ankara 2023, s. 196. Bu hususta ayrıca bkz. **ÇAĞLAYAN**, s. 127; **ÇINARLI**, Serkan/**ARSLAN HIZAL**, Sevinç/ **HIZAL**, Abdullah, "Vakıf Üniversitelerinde Görev Yapan Öğretim Üyelerinin Ceza Soruşturması Usulü Sorunu", Leges Kamu Hukuku Dergisi, S. 3, 2013, s. 36.

(AİHM) kararlarının önemli bir rolü bulunmakta olup¹³, bu açıdan da gerekli değişikliklerin 2547 sayılı Kanun'a yansıtılmamış olması önemli bir eksikliktir. Çalışmanın diğer konusunu oluşturan ve 2547 sayılı Kanun'un önemli bir başka olumsuz tarafı ise, devlet yükseköğretim kurumları ile vakıf yükseköğretim kurumları arasında ortaya çıkmış olan eşitsizliğe ilişkindir.

Buna ek olarak, 2547 sayılı Kanun'da ceza soruşturma usulü ayrıntılı şekilde düzenlenmemiştir. Eksik düzenlemeden kaynaklanan boşluk içtihatla doldurulmakta olsa da bu hususta da her zaman isabetli sonuçlara ulaşılamayabilmektedir. Aslında, söz konusu usulün kanunda düzenlendiği yere bakıldığında da, bu husus anlaşılabilir. Zira, 53. maddenin altında düzenlendiği dokuzuncu bölümün başlığı, "Disiplin ve Ceza İşleri" dir. 53. maddenin başlığı ise "Genel Esaslar" olup, sanki tüm maddede yer alan esaslar, hem disiplin hem ceza soruşturmaları açısından geçerli olacakmış gibi bir izlenim vermektedir. Bununla birlikte, 53. maddenin a ve b fıkraları disiplin soruşturmasına c fıkrası ise ceza soruşturmasına ilişkindir. Yine, 53/A, C, D, E, F ve G

¹³ EREN, s. 56. Bu yönde ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi-md. 13'te düzenlenmiş olan etkili başvuru hakkının ihlal edilmiş olduğu hakkında karar örnekleri için bkz. TEKİN-TÜRKİYE Davası, 09.06.1998, BN. 52/1197 / 836/1042, 22496/93; NAZİF YAVUZ-TÜRKİYE Davası, 12.01.2006, BN. 69912/01; ŞİMŞEK VE DİĞERLERİ-TÜRKİYE Davası, 26.07.2005, BN. 35072/97, 37194/97 (Hukuktürk, Erişim Tarihi: 05.06.2024). AİHM kararları çerçevesinde etkin soruşturma hakkını, 4483 sayılı Kanun çerçevesinde ele alan bir çalışma örneği için bkz. KILIÇASLAN, İbrahim, "AİHM Kararları Işığında Etkin Soruşturma: 4483 Sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun Açısından Bir Değerlendirme", Terazi Hukuk Dergisi, C. 12, S. 132, 2017, ss. 100-104. Etkin soruşturma hakkı, AİHM kararlarında çoğunlukla yaşam hakkı ve işkence yasağı kapsamında ele alınmıştır; BİLGE, Burak, "AİHM İçtihatları Bağlamında Etkin Soruşturma Yükümlülüğü", İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 5, S. 2, 2014, s. 369. Bu anlamda 4483 sayılı Kanun-md.2/5'te işkence suçunun kanun kapsamı dışına çıkarılması, doktrinde olumlu karşılanmış olup, AİHM kararlarının bu değişimdeki etkisi şu şekilde açıklanmıştır: "...hakkında işkence yaptığı iddiası bulunanların da devlet memurunun yargılanmasını zorlaştırıcı bir mekanizma olan "izin" usulünün dışında yer alması, yıllardır bu konuda sicili çok kabarık olan ve bu konuda AİHM'den sayısız mahkumiyet alan ülkemizin "insan hakları" dersinde sınıf geçme iddiasında olduğunu gözler önüne sermektedir."; TAHTALI, Murat Buğra, "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İçtihatları Işığında İşkence ve Kötü Muamele Yasağının Türkiye'deki Yansımaları", Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 1, S. 1, 2011, s. 78.

maddeleri de tamamen disiplin soruşturmalarına yönelik düzenlemelerdir. Bunlardan sadece, 53/B maddesinde düzenlenen görevden uzaklaştırmaya ilişkin hükümler, genel olarak soruşturmada bahsedildiği için, her iki soruşturma açısından da uygulanabilir nitelik taşımaktadır. Görüldüğü gibi, kanundaki düzenleme yeri ve şekli açısından ceza soruşturması sanki disiplin soruşturmasının içine sıkışmıştır ve bu husus birçok yanlışlığa da sebep olmaya elverişlidir. Ceza soruşturması gibi önemli bir hukuki aşamanın, bunca eksikliklerle dolu olması ise kuşkusuz hukuk devleti adına önemli bir kayıptır. Her ne kadar, yukarıda da belirtilmiş olduğu gibi, 2547 sayılı Kanun-md. 53/c-8'de, eksiklikler konusunda 4483 sayılı Kanun'un uygulanacağı açıkça belirtilmiş olsa da, bu da ortaya çıkan sorunları çözmede yetersiz kalmaktadır. Zira, 4483 sayılı Kanun'da düzenlenen ön inceleme usulü, cumhuriyet savcısı tarafından soruşturma yapılmasına izin verme ya da vermeme şeklinde¹⁴ bir usul iken, yükseköğretim kurumları tarafından 2547 sayılı Kanun çerçevesinde yapılacak olan ceza soruşturması, cumhuriyet savcısının yapacağı soruşturmanın yerine geçmekte ve böylelikle 4483 sayılı Kanun'da düzenlenen ön inceleme usulüne göre oldukça kapsamlı bir usul öngörmektedir¹⁵. 2547 sayılı Kanun'a göre yapılan ceza soruşturması sonucu verilen lüzum-u muhakeme kararı iddianame yerine geçerek, yargılama aşamasına geçilmektedir¹⁶. Bu kadar önemli bir soruşturmanın 5271 sayılı Kanun¹⁷ hükümlerine göre yapılması gerekmekte olsa da üniversitelerde ilk soruşturma aşaması ve son soruşturma kurulunun kararını verdiği aşama, çeşitli fakültelerde görevli öğretim üyeleri tarafından yapılmakta olduğundan, hatta hukuk fakültesi mezunu öğretim

¹⁴ 4483 sayılı Kanun-md. 6: "...Yetkili merci bu rapor üzerine soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine karar verir..."; md. 11: "Soruşturma izninin itiraz edilmeden veya itirazın reddi sonunda kesinleşmesi ya da soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara karşı yapılan itirazın kabulü üzerine dosya, derhal yetkili ve görevli Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. İzin üzerine ilgili Cumhuriyet başsavcılığı, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu ve diğer kanunlardaki yetkilerini kullanmak suretiyle hazırlık soruşturmasını yürütür ve sonuçlandırır."

¹⁵ **YARDIMCIOĞLU**, Murathan, Yükseköğretim Kurumlarında Çalışan Akademik ve İdari Personelin Görev Suçu Nedeniyle Ceza Soruşturması Usulü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Diyarbakır, 2023, s. 114-115.

¹⁶ **ASLAN/ALTINDAĞ**, s. 196.

¹⁷ Ceza Muhakemesi Kanunu, RGT. 17.12.2004, RGS. 25673.

üyeleri tarafından ve üstelik ceza hukuku alanında uzman öğretim üyeleri tarafından yapılırsa bile, 5271 sayılı Kanun'da yer alan usul oldukça teknik bilgiler de gerektirdiğinden, bu aşamanın cumhuriyet savcısı tarafından yapılan soruşturmanın yerine geçemeyecek bir soruşturma olduğu kuşkusuzdur.

Uygulamada suçun öğrenilmesi, ya cumhuriyet savcılığına yapılan suç duyurusu üzerine cumhuriyet başsavcılığının görevsizlik kararı vererek dosyayı ilgili yükseköğretim kurumuna göndermesiyle ya da doğrudan yükseköğretim kurumlarına yapılan ihbar ya da şikâyet dilekçesi ile söz konusu olmaktadır.

Cumhuriyet savcılığı tarafından görevsizlik kararı ile gönderilen ya da 4483 sayılı Kanun'da yer alan şartları taşıyan ihbar ya da şikâyet dilekçesi üzerine öğrenilen suç isnadı ile ilgili olarak yetkili makam tarafından inceleme başlatılabilir ya da doğrudan soruşturma yapılabilir.

2016 yılında 6764¹⁸ sayılı Kanun ile 2547 sayılı Kanun'a eklenmiş olan inceleme hususunda, yetkili makama seçimlik hak tanınmış olduğu görülmektedir¹⁹. 2016 yılında yapılan bu değişiklikte inceleme aşamasının takdire bağlı da olsa, 2547 sayılı Kanun'a göre yapılacak olan ceza soruşturmalarında mümkün hale gelmesinin ardından, inceleme sonucu, "soruşturma açılması" ya da "soruşturma açılmaması" yönündeki yeni karar türleri ortaya çıkmış ve bunlardan "soruşturma açılmaması" yönündeki kararlara karşı 2547 sayılı Kanun'da men-i muhakeme ya da lüzum-u muhakeme kararlarına karşı yapılan itiraz yolunun mu izleneceği yoksa bu konuda iptal davası mı açılacağı yönünde Danıştay 8. Dairesi ve Danıştay 1. Dairesi farklı yönde karar vermiştir²⁰. Danıştay 8. Dairesi'ne göre, bu durumda 4483 sayılı Kanun'un 9. maddesinde yer alan ve "işleme koymama kararına" karşı da itiraz yoluna başvurulabileceğine ilişkin değişiklik de aynen 2547 sayılı Kanun'a inceleme usulünü getiren 6764 sayılı Kanun ile yapılmıştır ve buna göre değerlendirme yapıldığında, 4483 sayılı Kanun-md. 9'da yer alan hük-

¹⁸ Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, RGT. 09.12.2016, RGS. 29913.

¹⁹ YARDIMCIOĞLU, s. 120.

²⁰ ASLAN/ALTINDAĞ, s. 198.

mün kıyasen uygulanarak, 2547 sayılı Kanun kapsamında yapılacak inceleme sonucu verilecek olan “soruşturma açılmaması” yönündeki kararlar açısından da itiraz yoluna başvurulması gerekmektedir²¹. Danıştay 1. Dairesi ise, isabetli şekilde, “soruşturma açılmaması” yönündeki kararlara karşı kıyasen 4383 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanamayacağını, zira usul hükümlerinin kamu düzeninden olduğunu, bu sebeple söz konusu kararların idari işlem olduğunu belirterek, bu idari işleme karşı idari yargı yerlerinde iptal davası açılabilceğini belirtmiştir²².

²¹ “...2016 yılında gerek 2547 sayılı Yasa'nın 53/c maddesinde gerekse 4483 sayılı Yasa'da yapılan değişikliklerle belirtilen özel soruşturma usulleriyle ilgili yeni düzenlemeler yapmakla; değişiklikten sonra tesis edilen işlemler hakkında yapılacak iş ve işlemlere dair değerlendirme yapılması da kaçınılmaz olmuştur...Bu durumda 4483 Sayılı Kanun kapsamında verilen işleme konulmama kararlarına yapılan itirazlarda olduğu gibi aynı Kanunun 9 . maddesinde öngörülen itiraz yolu kıyasla uygulanarak 2547 Sayılı Kanun'un 53 /c maddesi kapsamında değişiklikten sonra (02.12.2016) verilen soruşturma açılmamasına dair kararlara yapılacak itirazların da, bu madde uyarınca verilen lüzum-u muhakeme veya men-i muhakeme kararlarına yapılan itirazları değerlendiren kurullar tarafından incelenmesi gerekmektedir. Aksi halde bu itirazların idari yargıda iptal davasına konu edilmesi, kanunda özel olarak düzenlenmiş bir ceza soruşturması usulünü anlamsız kılacaktır. Bu yol suçun ve suçlunun kısa sürede soruşturulması bakımından ceza hukukunun amaçlarına da uygun olacaktır...”; D.8.D, 14.03.2018, E.2015/14304, K.2018/1372 (Hukuktürk, Erişim Tarihi: 05.06.2024). Aynı yönde karar örneği için bkz.D.8.D, 19.04.2018, E.2014/6086, K.2018/2266; D.8.D, 29.12.2020, E.2016/11580, K.2020/6097; (Hukuktürk, Erişim Tarihi: 05.06.2024).

²² “...yargı yerlerinin görev ve yargılamada kullanılan usul kurallarının kamu düzeninden olduğu, göreve ve usule ilişkin düzenlemelerin ancak kanunla yapılabileceği, hiçbir yargı yerinin açıkça kanunla kendisine verilmeyen yargı yetkisini kullanamayacağı, göreve ilişkin kuralların da kıyasen genişletilerek uygulanamayacağı, kaldı ki, bakılan olayda, 4483 sayılı Kanunun ilgili hükümlerinin kıyasen uygulanmasını gerektiren, 2547 sayılı Kanunun 53 /c maddesinde doldurulması gereken bir boşluk da bulunmadığı, somut olayda, 6764 sayılı Kanunun 26'ncı maddesiyle 2547 sayılı Kanunun 53 /c maddesinde yapılan değişikliğin, sadece yetkili makamlara idari işlem tesis etmek noktasında takdir hakkı tanıyan bir düzenleme olduğu, yetkili makamlarca bu takdir hakkının, yetki, şekil, konu, amaç ve sebep öğelerinden oluşan tipik bir idari işlem tesisi ile kullanılacağı, bu idari işlemin yargısal denetiminin de görevli ve yetkili idari yargı yerlerince yapılacağı açıktır. Her yönüyle bir idari işlem niteliğinde ceza soruşturması açılmaması kararlarına karşı Kanunda bir itiraz yolu öngörülmemiş olmasının, doldurulması gereken bir yasal boşluk oluşturduğu söylenemeyeceği gibi söz konusu işlemin iptal davasına konu edilmek yerine kıyas yoluyla başka bir Kanunda yer alan itiraz yoluyla incelenmesinin de hukukilik denetiminden ziyade yerindelik denetimi anlamını taşıyacağı kuşkusuzdur...”; D.1.D, 27.12.2018, E.2018/2569, K.2018/2554; (Hukuktürk, Erişim Tarihi: 05.06.2024).

Eğer, yetkili idare mercii inceleme sonucu ya da doğrudan soruşturma açılmasına karar verirse, 2547 sayılı Kanun-md. 53/c-1'e göre; ilk soruşturma bizzat ya da bir ya da daha fazla soruşturmacı aracılığıyla yapılacaktır. İlk soruşturmada sadece, soruşturmacının öğretim elemanları arasından seçilmesi durumunda soruşturmacının, soruşturulan öğretim elemanı ile aynı ya da ondan daha üst bir akademik unvana sahip olması gerekliliğine ilişkin kural getirilmiştir. Bunun dışında ise, ilk soruşturmanın nasıl yapılması gerekeceğine ilişkin hiçbir usul kuralı kanunun söz konusu hükmünde yer almamaktadır. Oysa, yukarıda da belirtildiği gibi, bu aşama cumhuriyet savcısı gibi, 5271 sayılı Kanun hükümleri doğrultusunda yapılması gereken bir aşamadır ve bu maddede ayrıntılı düzenleme yer almaması uygulamada birçok ceza soruşturmasının hatalı yapılmasına yol açmaktadır.

İlk soruşturmanın tamamlanmasının ardından, soruşturmacı "men-i muhakame" ya da "lüzum-u muhakame" kanaatini bildiren bir rapor hazırlayarak, 2547 sayılı Kanun-md.53/c-2'de belirtilmiş olan Danıştay Dairesi'ne ya da yetkili kurullara bu raporu sunması ve Danıştay Dairesi'nin ya da yetkili kurulların "men-i muhakeme" ya da "lüzum-u muhakeme" yönünde bir karar vermesi gerekmektedir. Gerek ilk soruşturma, gerek son soruşturma kurulu kararının verildiği aşamalarda, soruşturmacılar ve son soruşturma kurulu üyelerinin soruşturma konusu suç hakkında ceza davası açılıp açılmayacağını tam ve eksiksiz olarak incelemeleri gerekmektedir²³. Bununla birlikte, oldukça teknik bir süreç

²³ "...şikayet üzerine Rektörlükçe yaptırılan soruşturmada, sadece şüphelinin ifadesinin alınmasıyla yetinildiği, hastayı Acil Serviste iken konsülte eden Genel Cerrahi ve Kardiyoloji Anabilim Dallarında görevli doktorların ismen ve görev unvanlarıyla belirlenip şüpheli sıfatıyla soruşturmaya dahil edilmedikleri, isnat edilen suçta sorumluluklarının bulunup bulunmadığının tespit edilmediği ve şüpheli olarak ifadelerinin alınmadığı, ayrıca olayı aydınlatan bilirkişi raporu temin edilmediği, öte yandan, soruşturmada şikayetçinin Ceza Muhakemesi Kanununa uygun olarak ifadesinin alınmadığı, bu şekilde eksik inceleme sonucu oluşturulan ve şüphelinin men-i muhakemesi veya lüzum-u muhakemesi şeklinde bir öneri getirilmeden usulüne uygun olmayan şekilde düzenlenen soruşturma raporuna dayanılarak Yetkili Kurul tarafından şüpheli hakkında ... tarihli men-i muhakeme kararının verildiği anlaşılmıştır... eksik inceleme sonucu oluşturulan soruşturma raporuna dayanılarak şüpheli hakkında verilen ... Üniversitesi Rektörlüğünce oluşturulan Yetkili Kurulun ... tarihli men-i muhakeme kararının bozulmasına, belirtilen eksiklikler giderilmek suretiyle yeniden yapılacak soruşturma sonucunda usulüne uygun olarak düzenlenecek fezleke göz önüne alınarak Yetkili Kurulca yeni bir karar verilmesi..."; D.1.D, 20.12.2017, E.2017/2295, K.2017/2455; (Hukuktürk, Erişim Tarihi: 05.06.2024).

olan ceza soruşturması süreci, yükseköğretim kurumlarında aslında gereğince yapılamamaktadır. Bu husus, men-i muhakeme kararlarının kendiliğinden, lüzum-u muhakeme kararlarının ise itiraz üzerine Danıştay tarafından incelenmesi sonucu verilen kararlardan anlaşılmalıdır. Danıştay, 5271 sayılı Kanun'daki usuller uygulanmadan ya da ek-sik inceleme sonucu verilmiş olan kararları bozarak, ilgili idareye göndermektedir²⁴.

2547 sayılı Kanun'da işaret edilmesi gereken bir diğer önemli eksiklik ise, ceza soruşturmasının süresine ilişkin hiçbir belirleme yapılmamış olmasıdır. Bu hususta her ne kadar 4483 sayılı Kanun'daki ön inceleme süresinin uygulanabileceği düşünülebilse de, ön inceleme aşaması ile ceza soruşturması derinlik olarak birbirinden oldukça farklı iki aşama olduğu için, ön inceleme için getirilen sürenin 2547 sayılı Kanun'da yer alan ceza soruşturmalarında uygulanması pratik açıdan mümkün olmayacaktır. Öte yandan, süre belirlenmemiş olması, zamanlaşımı sürelerinin geçmesine neden olabileceğinden, soruşturmanın makul bir zaman içinde bitirilmesi uygun olacaktır²⁵.

Görüldüğü gibi, 2547 sayılı Kanun'da yer alan ceza soruşturmasına ilişkin düzenlemenin birçok eksikliği bulunmasının yanı sıra, söz

²⁴ "...Dosyanın incelenmesinden, iddialarla ilgili soruşturmada, şikayetçi... 'nun Ceza Muhakemesi Kanununa uygun olarak ifade vermeye çağırılmadığı ve ifadesinin alınmadığı anlaşılmıştır... Açıklanan nedenle, eksik inceleme üzerine düzenlenen soruşturma raporu esas alınarak verilen şüphelilerin men-i muhakemelerine ilişkin ... Üniversitesi Rektörlüğünce oluşturulan Yetkili Kurulun ... tarih ve ... Sayılı kararının bozulmasına, şikayetçinin Ceza Muhakemesi Kanununda belirtilen usule uygun olarak ifadesi alınmak ve usulüne uygun bir fezleke düzenlenmek suretiyle şüpheliler hakkında Yetkili Kurulca yeni bir karar verilmesi, ..."; D.1.D, 15.06.2021, E.2021/589, K.2021/945; (Hukuktürk, Erişim Tarihi: 05.06.2024).

²⁵ "...eksik inceleme sonucunda oluşturulan soruşturma raporuna dayanılarak şüpheliler hakkında verilen ... Üniversitesi Rektörlüğünce oluşturulan Yetkili Kurulun ... tarih ve ... Sayılı men-i muhakeme kararının bozulmasına, zamanlaşımına sebebiyet verilmemesi gerektiğine dikkat edilerek yukarıda belirtilen eksiklik giderilmek suretiyle yeniden yapılacak soruşturma sonucunda düzenlenecek fezleke dikkate alınarak Yetkili Kurulca yeni bir karar verilmesi, verilecek kararın türüne göre şüphelilere ve şikayetçiye gerekli bildirimler yapıldıktan sonra yazılı bildirim alındıkları ile birlikte Yasa gereği veya itiraz edilmesi halinde itiraz dilekçeleri de eklenerek Dairemize gönderilmesi için dosyanın karar ekli olarak ... Üniversitesi Rektörlüğüne iadesine, 20.04.2021 tarihinde oybirliğiyle karar verildi..."; D.1.D, 20.04.2021, E.2021/650, K.2021/587; (Hukuktürk, Erişim Tarihi: 05.06.2024).

konusu düzenleme, atıf yaptığı 4383 sayılı Kanun'la da uyumlu hale getirilmediği için, her durumda 4383 sayılı Kanun uygulanamamakta ve buraya kadar açıklanmaya çalışılan sorunların her biri ayrı çalışmaların konusunu oluşturacak derinlikte bulunmaktadır. Bu çalışmada ise, aşağıdaki başlıklarda inceleneceği üzere, sadece 2547 sayılı Kanun'un kişi ve konu yönünden kapsamı mercek altına alınmak istemektedir. Zira, kanunun kapsamına ilişkin sorunlar anayasal eşitlik ilkesini ve hukuk devleti ilkesini zedeleyen oldukça önemli sorunlardır. 2547 sayılı Kanun'da 2016 ve 2020 yıllarında değişiklik yapılmış, ancak bu değişiklikler sonucunda da doktrinde isabetle eleştirilmiş olan noktalara ilişkin düzenleme getirilmemiştir.

II.2547 SAYILI KANUN'DA YER ALAN CEZA SORUŞTURMASI USULÜNÜN KAPSAMI

2547 sayılı Kanun-md. 53/c'nin ilk cümlesi, bu fıkrada yer alan ceza soruşturması usulünün kimler ve hangi suçlar hakkında uygulanacağını düzenleyerek, bu usulün kapsamını belirlemiştir²⁶.

A. Uygulanacak Kişiler Açısından

2547 sayılı Kanun-md. 53/c'ye göre; "Yükseköğretim üst kuruluşları başkan ve üyeleri ile yükseköğretim kurumları yöneticilerinin, kadrolu ve sözleşmeli öğretim elemanlarının ve bu kuruluş ve kurumların 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi memurları...", kanunda düzenlenmiş olan özel ceza soruşturması usulü kapsamındaki kişilerdir.

Bu hüküm ve 2547 sayılı Kanun-md.3'te yer alan tanımlar doğrultusunda, yükseköğretim üst kuruluşlarında görevli kişilerle ilgili bir tereddüt yokken, yükseköğretim kurumları ifadesinin, devlet üniversitelerinin yanında vakıf üniversitelerini de kapsayıp kapsamadığı hususu tartışmalıdır.

²⁶ 2547 sayılı Kanun-md. 3/c : "Yükseköğretim üst kuruluşları başkan ve üyeleri ile yükseköğretim kurumları yöneticilerinin, kadrolu ve sözleşmeli öğretim elemanlarının ve bu kuruluş ve kurumların 657sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi memurlarının görevleri dolayısıyla ya da görevlerini yaptıkları sırada işledikleri ileri sürülen suçlar hakkında yetkili makamlarca inceleme başlatılabilir, inceleme sonucunda soruşturma açılmasına karar verilmesi ya da doğrudan soruşturma başlatılması hâlinde aşağıdaki hükümler uygulanır."

1.Yükseköğretim Üst Kuruluşlarının Başkanları ve Üyeleri

2547 sayılı Kanun-md. 3/b'ye göre, yükseköğretim üst kuruluşları, Yükseköğretim Kurulu ve Üniversitelerarası Kurul'dur. Buna göre, Yükseköğretim Kurulu'nun ve Üniversitelerarası Kurul'un başkan ve üyeleri 2547 sayılı Kanun'da yer alan ceza soruşturması usulü kapsamında yer almaktadır.

2.Yükseköğretim Kurumlarının Yöneticileri, Kadrolu ve Sözleşmeli Öğretim Elemanları

Bu başlık altında öncelikle, yükseköğretim kurumları ile kastedilenin ne olduğunun belirlenmesi gerekmektedir. Bu noktada, 2547 sayılı Kanun-md. 3'te yer alan tanımlar yol gösterici olacaktır. 2547 sayılı Kanun-md. 3/c-1'de yükseköğretim kurumları şu şekilde tanımlanmıştır: *“(Değişik birinci paragraf: 29/6/2001 - 4702/1 md.) Üniversite ile yüksek teknoloji enstitüleri ve bunların bünyesinde yer alan fakülteler, enstitüler, yüksekokullar, konservatuvarlar, araştırma ve uygulama merkezleri ile bir üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsüne bağlı meslek yüksekokulları ile bir üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsüne bağlı olmaksızın ve kazanç amacına yönelik olmamak şartı ile vakıflar tarafından kurulan meslek yüksekokullarıdır.”*; md. 3/d'de ise, üniversite: *“Bilimsel özelliğe ve kamu tüzelkişiliğine sahip yüksek düzeyde eğitim - öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapan; fakülte, enstitü, yüksekokul ve benzeri kuruluş ve birimlerden oluşan bir yükseköğretim kurumudur.”* Bu iki tanım incelendiğinde, yükseköğretim kurumu ya da üniversite ile kastedilenin sadece devlet yükseköğretim kurumları ya da devlet üniversiteleri değil aynı zamanda vakıf yükseköğretim kurumları ya da vakıf üniversiteleri de olduğu düşünülebilir. Zira, aksi yönde bir belirleme yapılmamıştır²⁷. Üstelik, Vakıf Yükseköğretim Kurumları Yönetmeliği²⁸ -md. 23/2'de yer alan *“Vakıf yükseköğretim kurumlarında görev alacak olan akademik ve idari personelin çalışma esasları 2547 sayılı Kanunda devlet üniversiteleri için öngörülen hükümlere tabidir.”* ve md. 32'de yer alan *“Vakıf yükseköğretim kurumları 2547 sayılı Kanunun vakıf yükseköğretim kurumları ile ilgili ek Maddelerinde aksine bir hüküm bu-*

²⁷ Benzer yönde görüş için bkz. DUMAN, Bahattin, Yükseköğretim Ceza ve Disiplin Soruşturması Yönetici-Personel-Öğrenci, Güncellenmiş 8. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2023, s. 130.

²⁸ RGT. 31.12.2005, RGS. 26040.

lunmadığı sürece 2547 sayılı Kanununun bütün hükümlerine uymakla yükümlüdürler.”, hükümleri de bu hususa gerekçe olabilecektir. 2547 sayılı Kanun’un ek maddelerinde de, vakıf yükseköğretim kurumlarında çalışan personel hakkında 2547 sayılı Kanun’da yer alan ceza soruşturması usulünün uygulanamayacağı yönünde bir hüküm olmadığı gibi; ek md. 8/1’de “*Vakıfca kurulacak yükseköğretim kurumlarındaki akademik organlar, Devlet yükseköğretim kurumlarındaki akademik organlar gibi düzenlenir ve onların görevlerini yerine getirir. Öğretim elemanlarının nitelikleri Devlet yükseköğretim kurumlarındaki öğretim elemanlarının niteliklerinin aynıdır.*” hükmü yer almaktadır. Bu hükümler doğrultusunda da, vakıf yükseköğretim kurumlarında çalışan akademik personel açısından 2547 sayılı Kanun’da yer alan ceza soruşturması usulünün uygulanması gerektiğini söylemek mümkündür. Kaldı ki, ceza soruşturması usulü, 2547 sayılı Kanun’un 53. maddesine 1982 yılında eklenmiş olup, bu tarih Türkiye’de ilk vakıf üniversitesinin kurulmuş olduğu 1984 yılından önceki bir tarih olduğundan, kanun koyucunun iradesinin vakıf üniversitelerini bu madde hükmüne dâhil etmemek yönünde olduğu da söylene-meyecektir²⁹.

Bununla birlikte, uygulama bu yönde olmamış, Danıştay 2547 sayılı Kanun’da yer alan usulün vakıf üniversiteleri hakkında uygulanamayacağına karar vermiştir³⁰. Doktrinde, bu husus birçok yazar tarafından, isabetle, eleştirilmiş olsa da³¹, aşağıda da inceleneceği üzere Ana-

²⁹ ÇINARLI/ ARSLAN HIZAL /HIZAL, s. 40.

³⁰ D.2.D, 16.04.1999, E.1998/1517, K.1999/1062’den aktaran DUMAN, s. 130.

³¹ Vakıf üniversitelerinde görevli personelin de kamu görevlisi olduğu ve devlet üniversitelerinde görev yapan personel ile vakıf üniversitelerinde görev yapan personeli farklı muameleye tabi tutmanın Anayasa’nın 10. maddesinde yer alan eşitlik ilkesine aykırılık teşkil ettiği hakkında bkz. ÇINARLI/ ARSLAN HIZAL /HIZAL, s. 40-41. Vakıf üniversiteleri hakkında da 2547 sayılı Kanun’da yer alan ceza soruşturması usulünün uygulanabileceği, zira 2547 sayılı Kanun’da bu yönde bir engel olmayıp Vakıf Yükseköğretim Kurumları Yönetmeliği hükümlerinin ise, vakıf üniversiteleri hakkında da özel soruşturma usulünün uygulanabileceği yönünde yorumlanabileceği ayrıca anayasal eşitlik ilkesinin de bunu gerektirdiği hususundaki görüş hakkında bkz. YILMAZ, Dilşat, “Yükseköğretim Personeli Ceza Soruşturması, Yasal Eksiklikler ve Çözüm Önerileri”, Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XVII, S.1-2, 2013, s. 122. Vakıf üniversiteleri açısından 2547 sayılı Kanun’da yer alan ceza soruşturması usulünün uygulanması için mutlaka açık bir

yasa Mahkemesi'nin ve Danıştay'ın kararları ile, 2547 sayılı Kanun kapsamında yer alan akademisyenler devlet yükseköğretim kurumlarında çalışan akademik personel olarak kabul edilmiştir.

Ancak, 2547 sayılı Kanun-md. 53/c-2-b'de yer alan "üniversite" ifadesi 6764 sayılı Kanun ile "devlet ve vakıf yükseköğretim kurumu" olarak değiştirilmiş ve maddenin yeni halinden, vakıf üniversitelerinin "rektörleri, rektör yardımcıları" hakkında da 2547 sayılı Kanun'da yer alan ceza soruşturması usulünün uygulanacağı anlaşılmaya başlanmıştır. Vakıf üniversitelerinde görev yapan öğretim üyeleri ise değişiklikte yer almamıştır. Bu hususta, Danıştay ise, kanunda açıkça sayılmadığı için, vakıf üniversitelerinde görevli öğretim elemanları hakkında 2547 sayılı Kanun'da yer alan ceza soruşturması usulünün uygulanmayacağına karar vermiştir³². Danıştay, bu kararında Anayasa Mahkemesi'nin 10.10.2013 tarihli kararını da gerekçe olarak göstermiş olsa da, bu kararın yeni duruma gerekçe teşkil edemeyeceğini söylemek mümkündür. Zira, söz konusu karar 2547 sayılı Kanun'da 2016 yılında 6764 sayılı Kanun ile yapılan değişiklikten önceki bir tarihte verilmiştir. Bununla birlikte, söz konusu Anayasa Mahkemesi kararının açıklanması, Anayasa Mahkemesi'nin

hüküm bulunması gerekmediği hakkında bkz. SEÇKİN, Sinan, "Vakıf Yükseköğretim Kurumlarında Görev Yapan Personel Hakkında Ceza Soruşturması Yürütülmesi Usulü", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C. 28, S. 1, 2022, s. 79.

³² "...2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun 53/c/2-b maddesinin 2.12.2016 tarih ve 6764 Sayılı Kanun'un 26. maddesiyle yapılan değişiklikten önceki halinde, üniversite rektörleri, rektör yardımcıları ile üst kuruluş genel sekreteri hakkında, Yükseköğretim Kurulu üyelerinden teşkil edilecek üç kişilik kurul tarafından son soruşturmanın açılıp açılmamasına karar verileceği hükmüne bağlanmış, 2.12.2016 tarih ve 6764 Sayılı Kanun'un 26. maddesiyle 2547 Sayılı Kanun'un 53 /c/2-b maddesindeki "üniversite" ibaresi, "Devlet ve vakıf yükseköğretim kurumu" olarak değiştirilmiş, böylece vakıf yükseköğretim kurumlarının rektörleri, rektör yardımcıları ile üst kuruluş genel sekreterlerinin bu madde kapsamında soruşturulmalarına imkan tanınmıştır. Ancak söz konusu değişiklik sadece vakıf yükseköğretim kurumlarının rektörleri, rektör yardımcıları ve üst kuruluş genel sekreterleriyle sınırlı kalmış, bu kurumlarda görev yapan akademik ve idari personeli kapsamamıştır...Bu bağlamda, vakıf yükseköğretim kurumlarındaki rektörler, rektör yardımcılığı ve üst kuruluş genel sekreterleri dışındaki diğer personelin görevleri dolayısıyla ya da görevlerini yaptıkları sırada işledikleri ileri sürülen suçlar hakkında 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun 53. maddesinde öngörülen soruşturma usulüne tabi olmalarına imkan tanınmamıştır..."; D.1.D, 18.05.2021, E.2021/723, K.2021/744 (Hukuktürk, Erişim Tarihi: 05.06.2024).

konuya bakışının ortaya konması açısından önemlidir. Anayasa Mahkemesi'ne göre; "... vakıf üniversitelerinde çalışanlar ile Devlet üniversitelerinde görev yapanlar statüleri ve özlük hakları bakımından farklı kurallara bağlıdır ve dolayısıyla aynı hukuksal durumda değildirler. Bu nedenle, vakıf üniversitelerinde çalışanlar ile Devlet üniversitelerinde görev yapanların farklı sovruşturma usulüne tabi tutulmalarında eşitlik ilkesine aykırılık bulunmamaktadır."³³. Görüldüğü gibi, Anayasa Mahkemesi bu kararı ile, 2547 sayılı Kanun'da yer alan düzenlemenin sadece devlet üniversitelerini kapsadığını ve vakıf üniversiteleri ile arasındaki farkın eşitlik ilkesine aykırı olmadığını belirtirken, bu kurumlarda görev yapanların aynı hukuksal durumda olmadıklarını belirtmiştir. Oysa, Anayasa Mahkemesi, gerek eski tarihli bir iptal davası sonucu³⁴, gerek bireysel başvuru sonucu³⁵ vermiş olduğu kararlarında, AY-md.130'dan hareketle, vakıf üniversitelerinin de kamu tüzelkişiliğine sahip olduklarını vurgulamıştır. Danıştay da, vakıf üniversitelerinin kamu tüzel kişisi olduğunu ve kamu

³³ AYM, 10.10.2013, E.2013/58, K.2013/114 (Hukuktürk, Erişim Tarihi: 05.06.2024).

³⁴ "...Anayasa'nın 130. maddesi gereğince üniversiteler, devlet ya da vakıflar tarafından kurulmuş olmalarına bakılmaksızın, kamu tüzelkişiliğine sahip olacaktadırlar. Kamu tüzelkişiliği, üniversitelerin zorunlu niteliklerinden, hukuksal yapılarının öğelerinden biridir. Bu ise, Anayasa'nın 130. maddesinin aradığı temel koşullardandır..."; AYM, 29.06.1992, E.1991/21, K.1992/42 (Hukuktürk, Erişim Tarihi: 05.06.2024).

³⁵ "...21.Anayasa'nın 130. maddesi, çağdaş eğitim ve öğretim gerekleriyle "üniversite" kavramının içerdiği evrensel ilkelere uygun bir düzen içinde ülkenin gereksinimlerini karşılayacak nitelikte insan gücü yetiştirerek insanlığa hizmet etmek amacıyla değişik birimlerden oluşan, kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitenin ancak yasayla kurulacağını öngörmektedir. Anayasa'nın 130. maddesi gereğince üniversiteler, devlet ya da vakıflar tarafından kurulmuş olmalarına bakılmaksızın, kamu tüzelkişiliğine sahip kuruluşlardır. Kamu tüzel kişiliği, üniversitelerin zorunlu niteliklerinden, hukuksal yapılarının öğelerinden biridir. Anayasa'nın 130. maddesinin birinci fıkrasının zorunlu kıldığı "kamu tüzel kişiliği", yine bu maddenin son fıkrası gereğince vakıfların kuracağı üniversiteler için de zorunlu niteliklidir (AYM, E.1991/21, K.1992/42, 29/6/1992) ...22.Vakıf üniversiteleri, devlet tarafından, kanunla ve kamu tüzel kişisi olarak kurulmaktadır. Yasayla kurulma zorunluluğunun doğal sonucu olan "kamu tüzel kişiliği" niteliği, üniversitelerin yapısına has bir özellik olduğundan, vakıflar tarafından kurulan üniversitelerin de kamu tüzel kişiliğine sahip olduğu açıktır..."; AYM, 21.11.2013, BN.2013/1430 (Hukuktürk, Erişim Tarihi: 05.06.2024).

hizmeti sunduğunu vurgulamaktadır³⁶. Böylece, vakıf üniversitelerinin kamu hizmeti sunmakta olan, kamu gücüne sahip kamu kurumları olduğu hususunda doktrinde ve içtihadta birlik sağlanmıştır³⁷. Vakıf üniversiteleri ile buralarda görev yapan öğretim elemanları arasında imzalanan sözleşme de, her ne kadar bu hususta Yargıtay'ın farklı dairelerinin sözleşmenin niteliği hususunda farklı yönde kararları olsa³⁸ ve doktrinde de bu konuda tek bir görüş bulunmuyor olsa da³⁹, Danıştay tarafından idari hizmet sözleşmesi olarak kabul edilmekte⁴⁰ ve Uyuşmazlık Mahkemesi de vakıf üniversitelerinde çalışan öğretim elemanlarının “statüsü, göreve alınması, hak ve yetkileri gözetildiğinde, İdare Hukuku kapsamında bir kamu personeli” olduğuna ve aralarındaki hizmet sözleşmesinin idari sözleşme niteliğinde olduğuna⁴¹ karar vermektedir⁴².

³⁶ “...kanunla kurulan ve kamu hizmeti yapan vakıf üniversitelerinin kamu tüzel kişiliğine sahip olduğu Anayasa Mahkemesi ve Danıştay kararları ile benimsemiş olup, kamu hizmeti yaptığı tartışmasız olan vakıf üniversitelerinin...”; D.8.D, 09.11.2016, E.2016/11713, K.2016/3941 (Hukuktürk, Erişim Tarihi: 05.06.2024).

³⁷ ÇINARLI/ ARSLAN HIZAL /HIZAL, s. 28.

³⁸ GÖKTAŞ, Seracettin, “Vakıf Üniversiteleri İle Öğretim Elemanları Arasındaki Hukuki İlişkinin Niteliği”, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 29, S. 1, 2021, s. 607-068.

³⁹ Bu hususta ayrıntılı bilgi için bkz. GÖKTAŞ, s. 583.

⁴⁰ “...Kamu tüzel kişiliğine ve ayrıcalıklı kamu gücüne sahip olan davalı vakıf üniversitesinin, kamu hizmeti görmek amacıyla, davacı öğretim üyesi ile aralarında yaptığı sözleşme, kamu hukukuna tabi idari hizmet sözleşmesi niteliğindedir. Aksi düşünce, hem “Bilimsel Özerkliğin” sağlanması yolundaki Anayasal hedefe, hem de öğretim elemanlarının “güvenliği” konusunun, 2547 sayılı Yükseköğretim Yasasına tabi olduğu yolundaki anılan yasal düzenlemelere aykırı düşücektir...”; D.8.D, 04.02.2003, E.2002/5557, K.2003/561 (Hukuktürk, Erişim Tarihi: 05.06.2024). “...Uyuşmazlık Mahkemesi’nin 05/11/2012 gün ve E:2012/190, K:2012/235 Sayılı kararında da belirtildiği üzere, davalı üniversite ile davacı öğretim üyesi arasındaki istihdam ilişkisi, davalı idarenin Anayasa’nın 130. maddesi uyarınca kamu hizmeti yürüten bir kamu tüzel kişisi olması ve davacının da kamu hizmetinin yerine getirilmesinde görev alması nedeniyle idari yargının görev alanında bulunmaktadır...Bu durumda, vakıf yükseköğretim kurumu ile davacı arasında yapılan sözleşme, idari hizmet sözleşmesi niteliğinde bulunduğundan...”; D.8.D, 17.03.2021, E.2017/6130, K.2021/1639 (Hukuktürk, Erişim Tarihi: 05.06.2024).

⁴¹ UYM, 20.02.2017, E.2016/463, K.2017/7 (Hukuktürk, Erişim Tarihi: 05.06.2024).

⁴² UYM, 28.05.2020, E.2020/92, K.2020/312 (Hukuktürk, Erişim Tarihi: 05.06.2024).

Danıştay, vakıf üniversiteleri ile buralarda çalışan akademisyenler arasında kamu hukukuna dayalı bir ilişki olduğuna ilişkin yukarıdaki kararlarına rağmen, 2547 sayılı Kanun'da yer alan yükseköğretim kurumları ifadesini sadece devlet yükseköğretim kurumlarını kapsayacak şekilde anlamakta olup, vakıf yükseköğretim kurumlarında görevli akademik personeli bu kapsama dâhil etmemektedir. Vakıf yükseköğretim kurumlarında görevli rektörler ve rektör yardımcıları ise 6764 sayılı Kanun ile yapılan değişiklik sonucu kanun kapsamında yer almaktadır⁴³. Bu durum, devlet üniversiteleri ile vakıf üniversiteleri arasında var olan eşitsizliğe ek olarak, vakıf üniversitelerinde görevli rektör ve rektör yardımcıları ile diğer akademisyenler arasında da eşitsiz bir uygulamaya neden olmuştur.

Tüm bu açıklamalar ışığında, vermekte oldukları kamu hizmetinin niteliği bakımından aralarında hiçbir fark bulunmayan⁴⁴ devlet yükseköğretim kurumlarında görevli öğretim elemanları ile vakıf yükseköğretim kurumlarında görevli elemanları arasında oluşan bu farklılık eşitlik ilkesine aykırıdır ve içtihatla da eşitlik sağlanamamış olduğundan, kanun koyucunun bu hususta yeniden düzenleme yapması uygun olacaktır.

3. Yükseköğretim Üst Kuruluşlarının ve Yükseköğretim Kurumlarının 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na Tabi Memurları

Bu başlık altındaki açıklamalara geçmeden önce belirtmek gerekir ki, vakıf yükseköğretim kurumlarında çalışan idari personel hakkında

⁴³ ASLAN/ALTINDAĞ, s. 197; MESCİ, Hatice/AYDIN, Vahdettin, "Yükseköğretim Kurumlarında Çalışan Kamu Görevlilerinin Ceza Soruşturma Usûlü", Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 7, S. 2, 2017, s. 18; AYTURAN, Berkan, "Yükseköğretim Personelinin Göreve İlişkin Suçlarının Soruşturulması", Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, Y. 9, S. 35, 2018, s. 436.

⁴⁴ SEVER, Çiğdem D., "Bir Kamu Kurumu Olarak Vakıf Üniversiteleri ve Bu Üniversitelerde Çalışan Akademisyenlerin Hukuki Statüsü", Legal Hukuk Dergisi, C. 14, S. 158, 2016, s. 1207.

da 2547 sayılı Kanun-md. 53'te yer alan özel soruşturma usulünün uygulanmayacağı kabul edilmektedir⁴⁵ ki, bu kabul aslında kanunda açıkça 657 sayılı Kanun⁴⁶'a tabi olan memurlardan söz edildiği için, yukarıda öğretim elemanları hakkında yapılmış olan açıklamalardan daha net anlaşılabilen bir gerekçe çerçevesinde, haklı bir kabuldür. Zira, vakıf üniversitelerinde görevli idari personel⁴⁷, Vakıf Yükseköğretim Kurumları Yönetmeliği'nin ve 2547 sayılı Kanun'un ilgili hükümlerinden⁴⁸ anlaşıldığı üzere, atama yoluyla değil hizmet sözleşmesi ile çalışan personeldir⁴⁹.

Bu sebeple, bu başlık altındaki idari personelden kasıt, yükseköğretim üst kuruluşları ile devlet yükseköğretim kurumlarında çalışan ve 657 sayılı Kanun'a tabi olan, memur statüsündeki personeldir. Buna göre, kanunda yer alan ceza soruşturması usulü akademide çalışan sözleşmeli personel ve işçi statüsündeki personel hakkında ve öğrenci statüsündeki kişiler hakkında da uygulanmayacaktır⁵⁰. Öğrenciler hakkında uygulanmamasının anayasal açıdan isabetsiz bir yanı yoktur. Bununla birlikte, Tıp fakültelerinde ya da Diş hekimliği fakültelerinde, öğ-

⁴⁵ PINAR, İbrahim, Memurlar, Akademik Personel ve Kolluk Personeli Hakkında Uygulanan Disiplin ve Ceza Soruşturması Esasları, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2024, s. 802.

⁴⁶ Devlet Memurları Kanunu, RGT. 23.07.1965, RGS. 12056.

⁴⁷ Vakıf yükseköğretim kurumlarında çalışan idari personelin hukuki durumu ile ilgili belirsizlik olduğu yönünde görüş ve bu hususta ayrıntılı bilgi için bkz. s. AY, Yunus Anıl, "Vakıf Yükseköğretim Kurumu Personelinin Hukuki Niteliği ve Bu Personelin Ücret Gelirinin Vergilendirilmesinde 2914 Sayılı Kanun'da Öngörülen Vergi Kolaylıklarının Uygulanıp Uygulanmaması Sorunu Üzerine Bir Değerlendirme", Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 8, S. 2, 2022, s. 293-294.

⁴⁸ Vakıf Yükseköğretim Kurumları Yönetmeliği-md. 27: "...Faaliyet izninin kaldırılması kararı verilen vakıf yükseköğretim kurumunda çalışmakta olan akademik ve idari personelin hizmet sözleşmeleri vakıf yükseköğretim kurumunun tüzel kişiliğinin ortadan kalktığı tarih itibarıyla sona erer."; 2547 sayılı Kanun-ek madde 11: "...Bu vakıf yükseköğretim kurumunda çalışmakta olan akademik ve diğer personelin hizmet sözleşmeleri hakkında 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu hükümleri uygulanır...".

⁴⁹ Bu hususta ayrıca bkz. ÇINARLI/ ARSLAN HIZAL /HIZAL, s. 29-30.

⁵⁰ DUMAN, s. 101; GÜVEZ, Adem, Yükseköğretim Kurumlarında Personel Ceza Soruşturması, Editör: İbrahim ÜLKER, Yetkin Yayınları, Ankara 2022, s. 41.

renciler de eğitimlerinin bir parçası olarak hastalara tedavi uygulamakta ve bu sırada olumsuz sonuçlar ortaya çıkabilmekte, Danıştay ise bu durumda olan öğrencilerin de genel hükümlere tabi olmaları gerektiğine karar vermektedir⁵¹. Danıştay'ın bu yöndeki kararları, 2547 sayılı Kanun'da yer alan düzenleme personele ilişkin bir düzenleme olduğu için isabetli sayılabilir de, aslında, hakkaniyet gereği bu durumda olan öğrencilerin de 2547 sayılı Kanun-md. 53/c kapsamına dâhil edilmesi gerektiği söylenebilir. Zira, öğrencilerin eğitiminin bir parçası olan tedaviye yönelik uygulamalar, aynı zamanda sağlık kamu hizmetinin de bir parçasını oluşturmaktadır.

Gerek AY-md. 129/son'da yer alan düzenleme, gerek Türkiye'de 1980'li yıllardan bu yana değişen kamu personeli yapısı dikkate alındığında, devlet üniversitelerinde 657 sayılı Kanun'a tabi olarak çalışan sözleşmeli personel ve işçi statüsündeki personel açısından da hakkaniyete aykırı bir durum ortaya çıktığının belirtilmesi gerekir. Zira, AY-md. 129/son, kamu personeline ilişkin bir kural getirmiştir. Bununla birlikte, anayasada açıkça "memurlar ve diğer kamu görevlileri" denmiş olmasına rağmen, kanunda sadece memur statüsünün belirtilmesi ve uygulamada çoğunlukla "diğer kamu görevlileri" arasında kabul edilebilecek olan⁵², idari hizmet sözleşmesi ile görev yapan sözleşmeli personel statüsünün bu hükümde yer almaması isabetli değildir. Kaldı ki, işçiler dahi her ne kadar bir özel hukuk sözleşmesi olan iş sözleşmesi ile görev yapmakta olsalar da, akademide görevli olan 657 sayılı Kanun'a tabi bir

⁵¹ "... Fakültede 5.sınıf öğrencisi olan... isimli şüpheli hakkında da karar alındığı, bu kişinin öğrenci olarak Fakültede eğitim-öğrenim amacıyla bulunduğu, 2547 sayılı Yasanın 53 üncü maddesinde gösterilen Üniversite personelinden olmadığından görevi dolayısıyla ya da görevini yaptığı sırada işlediği bir suçtan da söz edilemeyeceği, bu nedenle de adı geçen hakkında 2547 sayılı Yasanın 53 üncü maddesi uyarınca ceza soruşturması yapılamayacağı ve son soruşturmanın açılıp açılmaması yolunda bir karar alınamayacağı..."; D.1.D, 19.04.2006, E.2006/238, K.2006/434 (Hukuktürk, Erişim Tarihi: 05.06.2024). Benzer yönde karar için bkz. D.1.D, 03.03.2021, E.2021/361, K.2021/350 (Hukuktürk, Erişim Tarihi: 05.06.2024).

⁵² Doktrinde, Anayasa'nın 128. maddesinde yer alan "diğer kamu görevlileri" arasında sözleşmeli personelin de bulunduğunu kabul eden örnek görüşler için bkz. **GÖZBÜYÜK//TAN**, s. 804; **GÖZLER**, Kemal/**KAPLAN**, Gürsel, İdare Hukukuna Giriş, Güncellenmiş ve Genişletilmiş 24. Baskı, Ekin Basın Yayın Dağıtım, Bursa 2018, s. 311; **ULUSOY**, Ali D., Yeni Türk İdare Hukuku, 4. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2021, s. 585, 615; **YILDIRIM**,/**ÇINARLI**, s. 257.

memur ile yine bu Kanun'a tabi olan bir sözleşmeli personel ya da işçi, günümüzde uygulamada çoğunlukla aynı işi yapmaktadır⁵³. Buna rağmen, kanunda sadece memurlar hakkında bu özel soruşturma usulünün uygulanacağını belirtmesi de aslında memurluk statüsünün asli ve sürekli nitelikte olan hizmetleri, sözleşmeli personel statüsünün ise geçici ve uzmanlık gerektiren hizmetleri yerine getirmesine ilişkin tanımın sonucudur ve kanunun hazırlandığı tarih itibariyle uygulamada, henüz memur-sözleşmeli personel statüsü açısından bu kadar benzeşme olmadığından kanun hükmünün sadece memurları kapsamına almış olduğu düşünülebilse de, günümüzde bu hususun yeniden değerlendirilerek kapsamın yeniden düzenlenmesi uygun olacaktır.

B. Uygulanacak Suçlar Açısından: Görev Dolayısıyla ya da Görevin Yapıldığı Sırada İşlenen Suç

2547 sayılı Kanun'da yer alan ceza soruşturması usulü, kanunda sayılmış olan akademik ve idari personelin "*görevleri dolayısıyla ya da görevlerini yaptıkları sırada işledikleri*" iddia edilen suçları kapsamına almaktadır. Kanunda görevle ilişkilendirilen bir suçtan söz edildiği için, görevle ilişkilendirilemeyecek kişisel suçların bu kapsamda olmadığı⁵⁴ öncelikle belirtilmesi gerekir. Ancak, aşağıda da açıklanacağı üzere, 2547 sayılı Kanun'da yer alan düzenleme doğrultusunda, görev sırasında işlenen kişisel suçların⁵⁵ da kanun kapsamında kabul edilmesi mümkün hale gelmektedir ki bu durum anayasal eşitlik ilkesi ve hukuk devleti ilkesi ile çelişki içinde bulunmaktadır. Gerçekten, görev dolayısıyla işlenen suçlar, ancak kamu görevlisi sıfatıyla işlenebilirken, görev sırasında işlenen suçlar ise, cinsel taciz, hakaret ve tehdit gibi⁵⁶ herkes tarafından işlenebilen suçlardır. Doktrinde de, bu husus eleştirilmekte ve görev sırasında işlenen suçların genel hükümlere tabi olması gerektiği belirtilmektedir⁵⁷.

⁵³ Doktrinde ise, bir işçiye resmi bir görev verilmesinin, o kişiyi 2547 sayılı Kanunmd.53/c kapsamına sokmayacağı belirtilmiştir. DUMAN, s. 101.

⁵⁴ PINAR, s. 804; GÜVEZ, s. 61.

⁵⁵ Kişisel suçların, görev sırasında ve görev süresi dışında işlenen suçlar olarak ikiye ayrıldığı belirtilmektedir. DÖNMEZ, s. 2737.

⁵⁶ GÜVEZ, s. 40; SEÇKİN, s. 84.

⁵⁷ GÜVEZ, s. 39-40.

Burada, görev dolayısıyla ya da görev yapılan sırada işlenen suçun ne olduğunun tespit edilmesi gerekmektedir. 2547 sayılı Kanun'da bu husus açıklanmamıştır. Bununla birlikte, 2547 sayılı Kanun'un kapsamına aldığı suç türü, 4483 sayılı Kanun'un kapsamına aldığı suç türünden daha geniştir⁵⁸. Zira, 4483 sayılı Kanun-md. 2'ye göre, 4483 sayılı Kanun, kanun kapsamındaki kamu görevlilerinin “görevleri sebebiyle işledikleri suçlar” hakkında uygulanacaktır. Böylece, eleştirilere⁵⁹ maruz kaldığı için MMHKM'de bulunan ve hem görev suçlarını hem de görev sırasındaki suçları içeren hüküm her ne kadar 4483 sayılı Kanun'da kapsamı daraltılarak düzenlenmiş olsa da⁶⁰ 2547 sayılı Kanun'da hala aynı hüküm varlığını sürdürmektedir. Gerçekten görev dolayısıyla işlenen suç, göreve ilişkin bir yetkinin kullanılması sırasında ortaya çıkan ve görev suçu olarak adlandırılabilir bir suça işaret ederken, görev sırasında işlenen bir suçta mutlaka göreve ilişkin bir yetkinin kullanılması gerekmemekte⁶¹, böylelikle tüm suçlar bu kapsama dâhil olabilmektedir. Doktrinde de, görev sebebiyle işlenen suç, “kamu görevlisinin yasal düzenlemelerle kendisine verilen görevlerinden doğan ve bu görevleriyle ilgili olan suç”⁶²; görev sırasında işlenen suç, “memurun göreviyle ilgili olmayan, görevin yapıldığı sırada işlenen suç”⁶³ olarak tanımlanmış olup, bu tanımdan da kanun kapsamına alınabilecek suç kapsamının oldukça geniş yorumlanabileceği anlaşılmaktadır. Doktrinde, bu husus özellikle yükseköğretim kurumlarında 657 sayılı Kanun'a tabi olarak çalışan memurlar

⁵⁸ YARDIMCIOĞLU, s. 88; AYTURAN, s. 440; MESCİ/AYDIN, s. 19.

⁵⁹ 4483 sayılı Kanun'un eski duruma yönelik eleştirileri tam olarak ortadan kaldırmasa da, en az seviyeye indirdiği belirtilmektedir. PINAR, s. 661. 4483 sayılı Kanun'da görev suçunun tanımına yer verilmemiş olması, bu yöndeki eksikliklerden biri olarak gösterilmiştir. DÖNMEZ, Burcu, “Ceza Muhakemesi Uygulamasında Görev Suçu”, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Şeref ERTAŞ'a Armağan, C. 19, Özel Sayı, 2017, s. 2741.

⁶⁰ Bu hususta bkz. DÖNMEZ, s. 2740.

⁶¹ Bu hususta bkz. DÖNMEZ, s. 2737. Doktrinde, MMHKM çerçevesinde ele alınan bir görev suçu tanımı ise şu şekildedir: “MMHK, memurların görev suçları diye adlandıracağımız suçları ele almaktadır. Bu suçlar, memurların “vazife-i memuriyetlerinden münbais”, “vazife-i memuriyetlerinin ifası sırasında hadis” olan suçlardır. Kısacası, görev suçları dediğimiz, görevden doğan veya görev sırasında işlenen suçlardır...”; UZ, s. 159.

⁶² PINAR, s. 804.

⁶³ PINAR, s. 804.

ile diğer kurumlarda çalışan memurlar arasında eşitsizlik yarattığı için, haklılıkla eleştirilmiştir⁶⁴. Ceza hukuku açısından da doktrinde, görev suçu kavramının anlaşılabilmesi için, “görev sebebiyle işlenen suç” ve “görev sırasında işlenen suç” kavramlarının birbirinden ayırt edilmesi gerektiği vurgulanarak, görev suçlarında, görev sebebiyle sahip olunan yetkilerin ya da imkânların kötüye kullanılması söz konusu iken; görev sırasında işlenen suçlar açısından, böyle bir yetkinin ya da imkânın kullanımının söz konusu olmadığı belirtilmiştir⁶⁵. İdare hukuku doktrininde de, görev dolayısıyla işlenen suçların, memurun görevini yapmayarak ya da kötüye kullanarak işlediği her suçu kapsamına aldığı belirtilerek, zimmet, ihtilas, irtikap ve görevi ihmal gibi suçlar bunlara örnek olarak gösterilmiştir⁶⁶.

Dolayısıyla, 2547 sayılı Kanun'da sayılmış olan akademik ya da idari personelin görev sırasında işlediği herhangi bir suç ya da görev sırasında olsa da olmasa da, görevi dolayısıyla işlemiş olduğu bir suç, kanunda belirtilen özel ceza soruşturması usulüne tabi olacaktır. Ancak, burada yorum yapacak olan öncelikle ceza soruşturmasını yapan ilk soruşturmacı ya da son soruşturmacı, sonrasında ise Danıştay olacaktır⁶⁷. Bununla birlikte, çalışmanın birinci bölümünde de vurgulanmış olduğu gibi, gerek ilk soruşturmacı, gerek son soruşturma kurulu bu konuda doğru değerlendirme yapma hususunda çoğunlukla yetkin değildir. Danıştay'ın ise bu husustaki kararlarında her zaman geniş yorum yapmadığı görülmektedir. Örneğin Danıştay, “ruhsatsız olarak faaliyet gösteren işletmede dış hekimi olarak”⁶⁸ çalışan kişiye isnat edilen suçun, “...araştırma görevlisi olarak atanmak üzere yaptığı başvuruda gerçeğe aykırı 2010/KPDS Sonbahar Dönemi sınav sonuç belgesi sunduğu...”⁶⁹ iddiasına ilişkin suçun; “... Üniversitesi ...Fakültesi Bilgisayar işletmeni olarak görev

⁶⁴ PINAR, s. 805.

⁶⁵ DÖNMEZ, s. 2737.

⁶⁶ AKYILDIZ, Ali, “Memur Yargılamasında İdari Süreç”, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 5, S. 2, 2001, s. 159.

⁶⁷ Bu hususta ayrıca bkz. AYTURAN, s. 439.

⁶⁸ D.1.D, 23.11.2021, E.2021/1791, K.2021/1714 (Hukuktürk, Erişim Tarihi: 05.06.2024).

⁶⁹ D.1.D, 07.04.2021, E.2021/495, K.2021/559 (Hukuktürk, Erişim Tarihi: 05.06.2024).

yapan şüpheli ...'nın Cumhurbaşkanına iletmek üzere ..teslim ettiği özel olarak hazırlanmış bir dilekçeyle ... Üniversitesi Rektörü ... için "kripto FETÖ'cü, koltuğuna tapan, her dönemin adamı olmayı becerebilen bukalemun tipli, ikircikli tavırlı oryantalist politikaları olan" şeklinde ifadeler kullanmak suretiyle adı geçene hakaret ettiği iddiasıyla...⁷⁰ isnat edilen suçun; "...Özel ...Hastanesinde şikayetçi ...'a elektrokemoterapi uygulaması yaptığı, elektrokemoterapi tedavisi nedeniyle ... TL ücret aldığı, tedaviden sonra iyileşemeyen şikayetçiye ücretini iade etmediği, epikriz belgesini vermediği, şikayetçiyi kontrol için çağırmadığı yolundaki eylemlere konu..."⁷¹ suçun; haklarında soruşturma yapılan kişilerin,"görevleri dolayısıyla ya da görevlerini yaptıkları sırada işledikleri" suç olmadığına ve genel hükümlere göre soruşturma yapılması gerektiğine karar vermiştir. Bununla birlikte, bazı kararlarında ise soruşturma konusu suçun görev suçu olarak kabul edilip edilemeyeceği yönündeki kararı idarenin vermesi gerektiğini belirtmiştir⁷² ki bu kararların isabetli olmadığı düşünülmektedir.

Bu açıklamalara ek olarak, üniversitelerde en çok karşılaşılan ceza soruşturmalarının Tıp Fakültelerinde görevli öğretim elemanlarının ya da personelinin görevleri dolayısıyla işledikleri suçlara ilişkin olduğunu söylemek mümkündür. Örneğin, "...zamanında ve yeterli müdahale etmemek suretiyle adı geçen ölümüne neden olmak..."⁷³; "...cam kesigi nedeniyle sağ kolundan yaralanan ve Acil Servise götürülen şikayetçi ...'in kardeşi ...'in takip ve tedavisinde dikkatsizlik ve özensizlik göstererek, kolundaki atardamar yırtılmasını zamanında tespit edemeyerek sağlık durumunun kötüleşmesine, ... tarihinde de ölümüne neden olmak."⁷⁴ gibi fiillerin sağlık kamu hizmetinin sunulmasına ilişkin yetkilerin kullanılması dolayısıyla, yani görev dolayısıyla ortaya çıkan fiiller olduğu kuşkusuzdur.

⁷⁰ D.1.D, 25.12.2018, E.2018/2538, K.2018/2475 (Hukuktürk, Erişim Tarihi: 05.06.2024).

⁷¹ D.1.D, 17.03.2021, E.2021/459, K.2021/388 (Hukuktürk, Erişim Tarihi: 05.06.2024).

⁷² "...olay sabit ise bu fiilin suç oluşturup oluşturmadığı, görev suçu olarak Üniversite tarafından soruşturulup soruşturulamayacağı..."; D.1.D, 21.01.2020, E.2019/1555, K.2020/11 (Hukuktürk, Erişim Tarihi: 05.06.2024).

⁷³ D.1.D, 26.12.2019, E.2019/2048, K.2019/2121 (Hukuktürk, Erişim Tarihi: 05.06.2024).

⁷⁴ D.1.D, 17.05.2021, E.2021/593, K.2021/683 (Hukuktürk, Erişim Tarihi: 05.06.2024).

Bu verilen örnekler dışında, 2547 sayılı Kanun'da yer alan düzenleme doğrultusunda, 3628 sayılı Kanun⁷⁵'a tabi olan suçlar da, belli ölçüde 2547 sayılı Kanun'da yer alan usule tabidir. Buna göre, Yükseköğretim Kurulu başkanı ve rektörler hakkında yapılacak olan soruşturmalarda, soruşturma konusu suç 3628 sayılı Kanun kapsamında bir suç olsa dahi, ceza soruşturması 2547 sayılı Kanun'da belirtilen şekilde yapılacaktır. Bunun dışında kalan akademik ve idari personel hakkında 3628 sayılı Kanun kapsamında bir suç için kanuni soruşturma yapmak için ise, personelin konumuna göre Yükseköğretim Kurulu başkanından ya da üniversite rektörlerinden izin alınması gerekecektir. Görüldüğü gibi, 2547 sayılı Kanun'da düzenlenen ceza soruşturması usulü, 3628 sayılı Kanun kapsamındaki suçları dahi büyük ölçüde içermektedir. Bununla birlikte, Danıştay bu hüküm doğrultusunda, 3628 sayılı Kanun kapsamında yer alan suçun "Üniversitedeki öğretim üyeliği görevleri sebebiyle ve bu görevleri sırasında" işlenip işlenmediği ölçütünü kullanarak, eğer bu ölçüte uymadığı kanaatine varırsa 3628 sayılı Kanun kapsamında yer alan suçun da genel hükümler doğrultusunda soruşturulması gerektiğine karar vermektedir⁷⁶.

2547 sayılı Kanun, hangi suçların, bu kanunda düzenlenen soruşturma usulüne tabi olmadığını ise açıkça belirtmiştir: "İdeolojik amaçlarla

⁷⁵ Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu, RGT. 04.05.1990, RGS. 20508.

⁷⁶ "...Dosyanın incelenmesinden, ...'ın ...Cumhuriyet Başsavcılığına, ...Cumhuriyet Başsavcılığına, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına, ...Üniversitesi Rektörlüğüne ve muhtelif makamlara verdiği dilekçelerle ...Üniversitesi Öğretim Üyeleri ..., ve ...'un ortağı oldukları ...Bilişim Danışmanlık Otomasyon Yayıncılık Reklam Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. kanalıyla Üniversiteye basit ve yetersiz yazılım programlarının kullanım hakkını satarak, Üniversitenin kendi imkanlarıyla düzenleyebileceği bilimsel konferansları Şirket aracılığıyla düzenletip gelir elde ederek, Şirket bünyesinde yer alan bilimsel dergi ile yayın yapmak isteyen eser sahiplerinden kayıt dışı ve haksız ücret alarak haksız mal edindiklerini, sebepsiz zenginleştiklerini ileri sürdüğü, söz konusu iddiaların Rektörlükçe soruşturulup şüphelilerin men-i muhakemelerine karar verildiği görülmüştür...Ancak şüphelilerin ortağı oldukları ... Bilişim Danışmanlık Otomasyon Yayıncılık Reklam Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. bünyesindeki faaliyetlerinin Üniversitedeki öğretim üyeliği görevleri sebebiyle ve bu görevleri sırasında işlenmediği, öte yandan, bu Şirket vasıtasıyla haksız kazanç sağladıkları, sebepsiz zenginleştikleri yolundaki iddiaların 3628 Sayılı Kanun gereğince genel hükümlere göre soruşturulması gerektiği anlaşılmıştır..."; D.1.D, 16.02.2021, E.2021/263, K.2021/228 (Hukuktürk, Erişim Tarihi: 05.06.2024).

Anayasada yer alan temel hak ve hürriyetleri, devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü veya dil, ırk, sınıf, din ve mezhep ayrılığına dayanılarak nitelikleri Anayasada belirtilen Cumhuriyeti ortadan kaldırmak maksadıyla işlenen suçlarla bunlara irtibatlı suçlar, öğrenme ve öğretme hürriyetini doğrudan veya dolaylı olarak kısıtlayan, kurumların sükün, huzur ve çalışma düzeyini bozan boykot, işgal, engelleme, bunları teşvik ve tahrik, anarşik ve ideolojik olaylara ilişkin suçlar ile ağır cezayı gerektiren suçüstü hallerinde, yukarıda yazılı usuller uygulanmaz; bu hallerde kovuşturmayı Cumhuriyet Savcısı doğrudan yapar.” Yine, 2547 sayılı Kanun’un 4483 sayılı Kanun’a yapmış olduğu atıf doğrultusunda, 4483 sayılı Kanun-md. 2’de yer alan “...suçun niteliği yönünden kanunlarda gösterilen soruşturma ve kovuşturma usullerine ilişkin hükümler saklıdır.” hükmü gereği, eğer akademik ya da idari personelin işlemiş olduğu iddia edilen suç ile ilgili olarak kanunda başka bir soruşturma usulü getirilmişse, bu durumda da 2547 sayılı Kanun’da yer alan soruşturma usulü uygulanmayacaktır⁷⁷. Bu istisnai durumlarda, suçun görev dolayısıyla ya da görev sırasında işlenip işlenmediği önemli olmayıp, 2547 sayılı Kanun’daki ceza soruşturması usulü bu suçlar hakkında uygulanmayacaktır.

Bu açıklamalar ışığında, az sayıdaki istisna dışında birçok suç, 2547 sayılı Kanun’da yer alan ceza soruşturması usulü kapsamında yer almaktadır. Gerek ilk soruşturmacının gerek son soruşturma kurulu üyelerinin hukuk fakültesi mezunu olmayan kimselerden oluştuğu durumlar da göz önüne alındığında, bu durumun hukuk devleti ilkesine ne derece aykırı olduğu kolaylıkla belirtilebilir. Yine, idarenin kamu gücünü kullanarak, ceza soruşturması usulünü, bazı personelleri kayırma ya da bazı personellere mobbing uygulama aracı olarak kullanması da ihtimal dâhilindedir. Bu sebeple yapılması gereken, kanunda görev

⁷⁷ Örnek Danıştay kararı için bkz. “...5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 161 . maddesinin beşinci fıkrasında, “Kanun tarafından kendilerine verilen veya kanun dairesinde kendilerinden istenen adliye ile ilgili görev veya işlerde kötüye kullanma veya ihmalleri görülen kamu görevlileri ile Cumhuriyet savcılarının sözlü veya yazılı istem ve emirlerini yapmaktan kötüye kullanma veya ihmalleri görülen kolluk amir ve memurları hakkında Cumhuriyet savcılarınca doğrudan doğruya soruşturma yapılır.” hükmü yer almıştır... Ancak, adli bir görevin ifasına ilişkin soruşturma konusu eylem nedeniyle ... Üniversitesi Rektörlüğünce ceza soruşturması yapılamayacağı ve Kurul kararı alınamayacağı, isnat edilen suç nedeniyle ...hakkında ...Cumhuriyet Başsavcılığınce doğrudan soruşturma yapılması gerektiği.”; D.1.D, 25.05.2021, E.2021/838, K.2021/765 (Hukuktürk, Erişim Tarihi: 05.06.2024).

suçu kavramının net bir şekilde belirtilmesi ve mümkün olduğunca sınırlandırılmasıdır.

SONUÇ

Herkesin, statüsüne bakılmaksızın aynı ceza soruşturması sisteme tabi tutulması, kuşkusuz anayasal hukuk devleti ve eşitlik ilkelelerinin en önemli gerekleri arasında yer almaktadır. Bununla birlikte, Türkiye'de, memurlar ve diğer kamu görevlileri ile ilgili olarak uygulanabilecek olan farklı ceza soruşturması usulü de kaynağını bizzat anayasadan almaktadır. Bu konuda eğer bir anayasa değişikliğine gidilmeyecekse, atılması gereken en önemli adım kanunda yer alan düzenlemeleri güncellemek ve eşitlik ilkesinin bir başka görünümü olan, aynı durumda olanlar için aynı durumların ortaya çıkmasının sağlanması olacaktır.

2547 sayılı Kanun'da yer alan ceza soruşturması usulü, hem kanunda ayrıntılı olarak düzenlenmemiş olduğu için, hem de 4483 sayılı Kanun'daki değişiklikler 2547 sayılı Kanun'da da yapılmamış olduğu için; bir anlamda çağın gerisinde kalmıştır. Zira, en başta Memurun Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat'ta eleştirilen ve ceza soruşturmasının tamamen idare tarafından yapılmasını öngören hüküm ile, görev sırasında işlenen tüm suçları kapsamına alan hüküm, 2547 sayılı Kanun'da aynı şekilde yer almaktadır. Bu kadar önemli bir soruşturmanın idare içinde ve bu konuda uzmanlığı olmayan kişilerce yapılması uygulamada hem teknik açıdan hem de içerik olarak çok sayıda hatalı uygulamaya neden olmaktadır. Ayrıca, 3628 sayılı Kanun'da yer alan suçların dahi, 2547 sayılı Kanun'da büyük ölçüde genel hükümlerin dışına çıkarılmış olması, kanunun suç bakımından kapsamı açısından bir diğer önemli sorundur.

Buna ek olarak, 1980'li yıllardan günümüze hem vakıf üniversitelerinin sayısı artmış, hem de Türkiye'de kamu personel rejimi değişmiştir. Bu açıdan da, 2547 sayılı Kanun'da yer alan ceza soruşturması usulünün kişi yönünden kapsamının güncellenmesi zaruridir. Aksi takdirde, devlet üniversitelerinde çalışan akademik personel ile vakıf üniversitelerinde çalışan akademik personel arasında ve devlet üniversitelerinde farklı statülerle çalışıp fiilen aynı kamu hizmetini sunan idari personel arasında ortaya çıkan eşitsizlik devam edecektir ve bu durumun hakkaniyete aykırı olduğu hususunda şüphe yoktur. Kaldı ki 2016

yılında 2547 sayılı Kanun'da yapılan değişiklikler ile, vakıf üniversitelerinin rektörleri ve rektör yardımcıları 2547 sayılı Kanun kapsamındaki ceza soruşturması usulüne dâhil edilmişken, öğretim elemanlarına ilişkin hiçbir belirleme yapılmamış olması, aynı kurum içinde bir başka eşitsizliğe daha neden olmuştur. Yine, özellikle sağlık kamu hizmeti alanında hizmet veren fakültelerdeki öğrenciler de, eğitimlerinin bir parçası olarak kamu hizmetine katıldıkları halde 2547 sayılı Kanun'da yer alan ceza soruşturması kapsamında yer almamaktadır. Bu açıklanan sorunlar, Danıştay içtihadı ile de çözümlenememiştir.

Tüm bu açıklamalar ışığında, 2547 sayılı Kanun'da yer alan ceza soruşturma usulünün en baştan ve ayrıntılı şekilde düzenlenmesi; bu düzenleme sırasında öncelikle 4383 sayılı Kanun'daki değişikliklere adaptasyonun sağlanması; vakıf yükseköğretim kurumlarında çalışan akademik personelle ilgili olarak devlet yükseköğretim kurumlarında çalışan akademik personelle eşitliği sağlayacak açık hükümler getirilmesi; tüm yükseköğretim kurumlarında çalışan idari personelin, geniş anlamda kamu görevlisi tanımı doğrultusunda, aynı güvenceye tabi tutulması; uygulamalı eğitim veren tıp ya da dış hekimliği fakültesi gibi fakültelerde uygulamaya katılan ve bu esnadaki görevleri dolayısıyla suç işlediği iddia olunan öğrenciler açısından da belli güvenceler getirilmesi ve 2547 sayılı Kanun kapsamında yer alan suç kapsamının mümkün olduğunca daraltılması gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- AKYILDIZ**, Ali: "Memur Yargılamasında İdari Süreç", Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 5, S. 2, 2001, ss. 144-201.
- ASLAN**, Zehreddin/**ALTINDAĞ**, Halil: Memurların Disiplin ve Ceza Soruşturması 2547 sayılı Kanun Kapsamında Çalışanların Disiplin ve Ceza Soruşturması Dahil, Güncellenmiş 5. Baskı, Ankara 2023.
- AVCI**, Mustafa: "Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun Üzerine Bir İnceleme", Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XI, S. 3-4, 2007, ss. 273-294.
- AY**, Yunus Anıl: "Vakıf Yükseköğretim Kurumu Personelinin Hukuki Niteliği ve Bu Personelin Ücret Gelirinin Vergilendirilmesinde

2914 Sayılı Kanun'da Öngörülen Vergi Kolaylıklarının Uygulanıp Uygulanmaması Sorunu Üzerine Bir Değerlendirme", Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 8, S. 2, 2022, ss. 277-307.

AYTURAN, Berkan: "Yükseköğretim Personelinin Göreve İlişkin Suçlarının Soruşturulması", Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, Y. 9, S. 35, 2018, ss. 429-467.

BİLGE, Burak: "AİHM İçtihatları Bağlamında Etkin Soruşturma Yükümlülüğü, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 5, S. 2, 2014, ss. 367-406.

BOZ, Selman Sacit: Memur Yargılamasında İzin ve İtiraz Süreci, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2014.

ÇAĞLAYAN, Ramazan: "Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanmasına İlişkin 4483 Sayılı Kanununun Hakkında Bir Değerlendirme", Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi, C. VII, S. 1-2, 2003, ss. 105-128.

ÇINARLI, Serkan/ **ARSLAN HIZAL**, Sevinç/ **HIZAL**, Abdullah: "Vakıf Üniversitelerinde Görev Yapan Öğretim Üyelerinin Ceza Soruşturması Usulü Sorunu", Leges Kamu Hukuku Dergisi, S. 3, 2013, ss. 23-42.

DÖNMEZ, Burcu: "Ceza Muhakemesi Uygulamasında Görev Suçu", Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Şeref ERTAŞ'a Armağan, C. 19, Özel Sayı. 2017, ss. 2727-2748.

DUMAN, Bahattin: Yükseköğretim Ceza ve Disiplin Soruşturması Yönetici-Personel-Öğrenci, Güncellenmiş 8. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2023.

EREN, Abdurrahman: "Memurun Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat" İle Onu Yürürlükten Kaldıran "Memurlar Ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun"un Karşılaştırılması", Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, C. 55, S. 3, 2000, ss. 55-79.

GÖKTAŞ, Seracetin: "Vakıf Üniversiteleri İle Öğretim Elemanları Arasındaki Hukuki İlişkinin Niteliği", Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 29, S. 1, 2021, ss. 581-621.

GÖZLER, Kemal/**KAPLAN**, Gürsel: İdare Hukukuna Giriş, Güncellenmiş ve Genişletilmiş 24. Baskı, Ekin Basın Yayın Dağıtım, Bursa 2018.

- GÖZÜBÜYÜK**, A. Şeref/**TAN**, Turgut, İdare Hukuku Cilt I Genel Esaslar, Güncelleştirilmiş 9. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara 2013.
- GÜNDAY**, Metin: İdare Hukuku, Güncellenmiş ve Gözden Geçirilmiş 10. Baskı, İmaj Yayınevi, Ankara 2011.
- GÜVEZ**, Adem: Yükseköğretim Kurumlarında Personel Ceza Soruşturması, Editör: İbrahim ÜLKER, Yetkin Yayınları, Ankara 2022.
- KILIÇASLAN**, İbrahim: "AİHM Kararları Işığında Etkin Soruşturma: 4483 Sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun Açısından Bir Değerlendirme", Terazi Hukuk Dergisi, C. 12, S. 132, 2017, ss. 100-104.
- MESCİ**, Hatice/**AYDIN**, Vahdettin: "Yükseköğretim Kurumlarında Çalışan Kamu Görevlilerinin Ceza Soruşturma Usûlü", Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 7, S. 2, 2017, ss. 1-91.
- MUMCU**, Uğur: "Türk Hukukunda Memurların Yargılanması", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 28, S. 1, 1971, ss. 133-182.
- PINAR**, İbrahim: Memurlar, Akademik Personel ve Kolluk Personeli Hakkında Uygulanan Disiplin ve Ceza Soruşturması Esasları, Seçkin Yayıncılık, 1. Baskı, Ankara 2024.
- SEÇKİN**, Sinan: "Vakıf Yükseköğretim Kurumlarında Görev Yapan Personel Hakkında Ceza Soruşturması Yürütülmesi Usulü", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C. 28, S. 1, 2022, ss. 62-98.
- SEVER**, Çiğdem D. : "Bir Kamu Kurumu Olarak Vakıf Üniversiteleri ve Bu Üniversitelerde Çalışan Akademisyenlerin Hukuki Statüsü", Legal Hukuk Dergisi, C. 14, S.158, 2016, ss. 1175-1216.
- TAHTALI**, Murat Buğra : "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İçtihatları Işığında İşkence ve Kötü Muamele Yasağının Türkiye'deki Yansımaları", Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 1, S. 1, 2011, ss. 55-82.
- TOSUN**, Öztekin: "Memurların Suçlarında Özel Muhakeme Usulleri II", Yargıtay Dergisi, S. 1-2, C. 10, 1984, ss. 9-32.
- ULUSOY**, Ali D.: Yeni Türk İdare Hukuku, 4. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2021.

- UZ**, Abdullah: "Kamu Görevlilerinin Ceza Kovuşturmasına Tabi Tutulabilmesi İçin Yetkili İdari Mercii Tarafından verilebilecek Kararların Hukuki Niteliği ve Denetimi Üzerine", İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.2, S. 2, 2011, ss. 157-207.
- YAYLA**, Yıldızhan: İdare Hukuku, Beta Basım Yayım Dağıtım, 1. Baskı, İstanbul 2009.
- YARDIMCIOĞLU**, Murathan: Yükseköğretim Kurumlarında Çalışan Akademik ve İdari Personelin Görev Suçu Nedeniyle Ceza Soruşturması Usulü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Diyarbakır, 2023.
- YILDIRIM**, Ramazan/ÇINARLI, Serkan: Türk İdâre Hukuku Dersleri, Cilt 1, Adalet Yayınevi, Ankara 2021.
- YILMAZ**, Dilşat: "Yükseköğretim Personeli Ceza Soruşturması, Yasal Eksiklikler ve Çözüm Önerileri", Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XVII, S.1-2, 2013, ss. 101-125.